

1. ΟΤΑΝ Η ΚΥΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝΟΜΕΙΤΑΙ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 20/12/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 20/12/2025

Σελίδα: 1

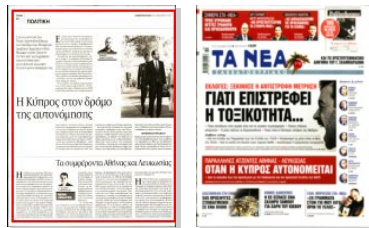

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΑΤΖΕΝΤΕΣ ΑΘΗΝΑΣ - ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΟΤΑΝ Η ΚΥΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝΟΜΕΙΤΑΙ

- Από το καλώδιο έως την προσέγγιση με την Ουάσιγκτον και την προοπτική ένταξης στο ΝΑΤΟ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΚΩΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΓΚΥΡΑ Ι.Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΣΧΟΛΙΟ Γ.Π. ΜΑΛΟΥΧΟΣ Σ. 44-45

Στη συνάντηση του Νίκου Χριστοδουλίδη με τον πρόεδρο των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων σείχη Μοχάμεντ μπιν Ζαγιέντ Αλ Ναχγιάν καταγράφηκε η κοινή στόχευση για ενίσχυση των ροών επενδυτικού ενδιαφέροντος

Ενα σκηνικό το οποίο δεν έχει καταγραφεί προηγουμένως, με εξελίξεις σε όλα τα επίπεδα κυρίως δε εκείνα της άμυνας και της ενέργειας, διαμορφώνεται στη νοτιοανατολική Μεσόγειο. Τα όσα η Κύπρος υπομονετικά επένδυσε τα τελευταία χρόνια αποδίδουν καρπούς και μάλιστα η κερδοφορία είναι πλούσια και συνεχής. Αυτό φάνηκε για άλλη μια φορά όταν - μέσα σε 24 ώρες - ο πρόεδρος των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων σείχη Μοχάμεντ μπιν Ζαγιέντ Αλ Ναχγιάν έφτανε επικεφαλής πολυμερούς αντιπροσωπείας οικονομικών και άλλων παραγόντων της χώρας στην Κύπρο, σε μια ιστορική επίσκεψη, και μερικές ώρες μετά ο κύπριος πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης ταξίδευε στο Παρίσι προκειμένου να «κλειδώσει» και εκεί τη συμφωνία Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης. Η τελευταία είναι εξόχως σημαντική για τις δύο χώρες αφού από το 1,2 δισ. ευρώ που θα πάρει η Κύπρος από το SAFE το 85% θα καταλήξει στην αγορά οπλικών

ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΚΩΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Η Κύπρος στον δρόμο της αυτονομίας

συστημάτων, πιπτικών μέσων, κυρίως drones και περιφερόμενων πυρομαχικών ενώ γίνεται συζήτηση και για δύο πλωτά μέσα. Κομβικό σημείο είναι η Ναυτική Βάση στο Μαρί στην οποία η Γαλλία θα έχει μόνιμη παρουσία, μετά την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Καθεστώτος Δυνάμεων (SOFA) «εντός των ερχόμενων εβδομάδων». Αυτό δίνει στη Γαλλία ένα ισχυρό αποτύπωμα στη νοτιοανατολική Μεσόγειο με συνεργασία όχι θεωρητική αλλά πρακτική, κάτι που

ενισχύει και τη θέση της Κύπρου αμυντικά. Όσο για τα ΗΑΕ, η Κύπρος έχει γίνει εδώ και καιρό η «πρέσβειρά» τους στην ΕΕ αλλά και σε πολλές άλλες δράσεις τους στην περιοχή. Τα ΗΑΕ στήριξαν οικονομικά την προσπάθεια της Κύπρου στη Γάζα και το σχέδιο Αμάλθεια για την ανθρωπιστική βοήθεια όταν αυτό γινόταν, στο εσωτερικό της Κύπρου, αντικείμενο κλεψαμοιού από την αντιπολίτευση. Βοήθησαν ακόμα την Κύπρο να αντιμετωπίσει τη λειψυδρία δω-

ρίζοντας 15 κιντές μονάδες αφαλάτωσης όταν ο ΥΠΕΞ Κωνσταντίνος Κόμπος ζήτησε τη βοήθεια του Αμπου Νάτμι.

ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

Κυβερνητική πηγή στη Λευκωσία επισήμανε στα «ΝΕΑ Σαββατοκύριακο» πως η κάθοδος του προέδρου των ΗΑΕ και η εμφάνισή του μέσω πλάνου δράσης της Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης, μεταφράζεται πέρα από τις εξαιρετικά στενές σχέσεις και σε τεράστιες

Τα συμφέροντα Αθήνας και Λευκωσίας

Η υπόθεση του αγωγού GSI και η διάσταση απόψεων που παρατηρήθηκε μεταξύ των κυβερνήσεων της Ελλάδας και της Κύπρου ανέδειξε εκ νέου το ερώτημα αν είναι αυτονόητη η ταύτιση των στρατηγικών συμφερόντων των δύο κρατών. Εγινε σαφές ότι η Τουρκία δεν αποτελεί το αποκλειστικό εμπόδιο στην πόντιση του αγωγού GSI. Εγχώρια ελληνοκυπριακά οικονομικά συμφέροντα, τα οποία προτιμούν να μη διασυνδεθεί η Κύπρος στο ευρωπαϊκό ηλεκτρικό δίκτυο, ώστε να διατηρήσουν την ολιγοπωλιακή τους θέση στην κυπριακή αγορά ηλεκτρισμού, είναι αρκετά ισχυρά, ώστε να επηρεάζουν τη θέση της κυπριακής κυβέρνησης στο ζήτημα. Η θέση αυτή υπονομεύει τα ελλαδικά και ευρωπαϊκά συμφέροντα, τα οποία προσβλέπουν στη λειτουργία της Κύπρου ως γέφυρας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και της Μέσης

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ NEWS ANALYSIS

Ανατολής. Εγινε επίσης σαφές και ότι το δόγμα «η Κύπρος αποφασίζει και η Ελλάς συμπαρίσταται» μπορεί να παρερμηνευθεί ως ομπρέλα της εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδος στην ανατολική Μεσόγειο. Η ανάδειξη μιας διακριτής ελληνοκυπριακής πολιτικής και οικονομικής ελίτ υπήρξε αναπόφευκτη συνέπεια τόσο της ανεξαρτησίας της Κύπρου, όσο και των γεγονότων που οδήγησαν στον de facto αποκλεισμό των Τουρκοκυπρίων από τη διακυβέρνηση της

Κύπρου. Συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές των ελληνοκυπριακών κυβερνήσεων κατά τη δεκαετία του 1960 δεν ανέδειξαν απλώς ένα νέο πολιτικό υποκείμενο το οποίο διεκδικούσε την υπεράσπιση των συμφερόντων του, συχνά χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις θέσεις και τα συμφέροντα του «εθνικού κέντρου», πολλώ δε μάλλον της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Οδήγησαν και στη λήψη πρωτοβουλιών και αποφάσεων, οι οποίες σε συνδυασμό με τις εγκληματικές πρωτοβουλίες της ελλαδικής χούντας, έδωσαν την τέλεια πρόφαση στην Τουρκία να ακρωτηριάσει την Κυπριακή Δημοκρατία. Αν οι ελλαδικές ευθύνες για την τραγωδία του 1974 αντισταθμισθηκαν με την καταλυτική συμβολή της Ελλάδος στην ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμη και χωρίς προηγούμενη λύση του Κυπριακού, το ζήτημα της υπάρξεως

δύο πολιτικών ελίτ και δύο εθνικών συμφερόντων παραμένει.

Η πιθανή διάσταση συμφερόντων και στρατηγικής θα μπορούσε να γίνει κατανοητή και ανεκτή, αν το Κυπριακό δεν παρέμενε ακρογωνιαίος λίθος της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας. Στις ελληνικές συζητήσεις το Κυπριακό ορίζεται ως πρόβλημα εισβολής, κατοχής και ασφαλείας. Ωστόσο αυτή είναι η μία πτυχή του προβλήματος που αφορά τους Ελληνοκυπρίους. Η άλλη λέγεται αποτελεσματική συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων στη διακυβέρνηση της Κύπρου. Η έκκλιση προς τη διεθνή κοινότητα να επιβάλει στην Τουρκία τον σεβασμό του διεθνούς δικαίου γίνεται πολύ πειστικότερη, όταν συνοδεύεται από πρακτικά βήματα εντάξεως των Τουρκοκυπρίων στη διακυβερ-

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης υποδέχεται στο Προεδρικό Μέγαρο τον πρόεδρο των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων σείχη Μοχάμεντ μπν Ζαγιέντ Αλ Ναχγιάν

Quo vadis;

ΠΑΡΑΦΩΝΙΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΜΑΛΟΥΧΟΥ

Η νέα κυπριακή πολιτική που βρίσκεται σε εξέλιξη θέτει φιλόδοξους στόχους, πλην όμως σε λίαν προβληματικά θεμέλια. Ένα εξ αυτών, είναι η κατ' αρχήν ορθώς επιζητούμενη ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στο ΝΑΤΟ, πλην δυστυχώς απροσπέλαστη χωρίς το «να» της Τουρκίας. Που δεν θα εξασφαλιστεί, σήμερα, με κανένα τρόπο χωρίς τη θέλησή της. Η Αγκυρα θα μπορούσε όμως να την αποκτήσει. Πώς; Θα δεχόταν όχι ένα, αλλά δύο κυπριακά κράτη στο ΝΑΤΟ. Ταυτόχρονα. Συνεπώς, η πάλαι ποτέ επιτακτικά ορθή στόχευση που ο Μακάριος πειραματικά αρνήθηκε, μπορεί τώρα να εξελιχθεί σε κίνδυνο, καθώς ουδείς φυσικά θα πίστευε αποτελεσματικά την Τουρκία, αλλά πολύ ευχερέστερα την Κύπρο και την Ελλάδα, ιδίως σε δικό τους αίτημα.

Παράλληλα, οι συνωμολίες χωρίς ελπίδα της Λευκωσίας με τον νέο κατοχικό ηγέτη συνιστούν επιτομή ψευδαίσθησης. Ουδέποτε αυτός πρόκειται να κινηθεί στο ελάχιστο έξω από τις γραμμές της Αγκυρας. Ουδέποτε συνέβη μέχρι σήμερα, ουδέποτε θα συμβεί στο μέλλον. Αλλωστε η Τουρκία ενισχύει διαρκώς τη στρατιωτική της παρουσία στα Κατεχόμενα τα οποία άπαντες de facto επί μισό αιώνα αποδέχονται.

Ταυτόχρονα, η Λευκωσία υπέγραψε συμφωνία με τον Λίβανο για την ΑΟΖ. Υπό κανονικές συνθήκες θα επρόκειτο περίπου για κίνηση ματ έναντι των τουρκικών σχεδιασμών. Όμως οι συνθήκες μόνον κανονικές δεν είναι. Ουσιαστικά, όλα αυτά κρίνονται τελικά στην απειλή και τη δύναμη των όπλων, τα οποία δεν διαθέτουν ούτε η Κυπριακή Δημοκρατία, ούτε ο Λίβανος, τουλάχιστον σε συσχετισμό με την Τουρκία. Αλλιώς, πρόκειται για γράμμα κενό. Κάτι που ακόμα και η Ελλάδα γνωρίζει πολύ καλά εδώ και δεκαετίες με τα δώδεκα μίλια, αν και διαθέτει στρατιωτική ισχύ.

Η ενέργεια, που υποκρύπτεται στην υπογραφή τέτοιων συμφωνιών ως το στοιχείο που θα παράξει ισχύ υπέρ τους, δεν θα το καταφέρει: ουδείς θα επενδύσει τελικά σε τόσο έντονα αμφισβητούμενες ζώνες στην κρίσιμη στιγμή, εκτός και αν πάθουν να είναι τέτοιες. Και αυτό γίνεται με τρεις λόγους:

Ο πρώτος, είναι να σταματήσει την Τουρκία η ίδια η Κύπρος, ή, έστω, μαζί με την Ελλάδα. Προδβλώς, δεν θα συμβεί.

Ο δεύτερος, είναι να αποσυρθεί η ίδια η Τουρκία από τις απαιτήσεις της. Επίσης δεν θα συμβεί.

Ο τρίτος, θα ήταν να διαμορφωθούν οι κατάλληλες γι' αυτόν το σκοπό διεθνείς συμμαχίες. Αυτό, θεωρητικά, είναι πιθανό. Στην πράξη; Καμία ευρωπαϊκή χώρα, ούτε βέβαια οι Ηνωμένες Πολιτείες, ουδέποτε θα συγκροτούσαν με την Αγκυρα για την Κύπρο, με ή χωρίς φυσικούς πόρους. Αν απαιτηθεί θα βρουν λύση πάνω από αυτά.

Ο μόνος σύμμαχος που πραγματικά διαθέτει ισχύ, και ενδεχομένως βούληση, να αλλάξει τα δεδομένα, είναι το Ισραήλ. Όμως εδώ επίσης υπάρχουν προϋποθέσεις, όπως να μην αποδώσουν οι αμερικανικές προσπάθειες γεφύρωσης του χάσματος της χώρας με την Τουρκία, ή να μην αλλάξει η ισραηλινή πολιτική, πράγμα διόλου απίθανο έπειτα από ενδεχόμενη κυβερνητική αλλαγή, αν επέλθει τέτοια, ή να μη μαζευντεί τότε κάπως και η Αγκυρα. Συνεπώς και αυτό παραμένει terra incognita, κάνοντας ακόμη επιτακτικότερο το ερώτημα: Quo vadis Κύπρος;

το κατέχει. Το Ιράν αντέδρασε με οργή στην κίνηση καλώντας τον πρόεδρο της Κύπρου στο ΥΠΕΣ στην Τεχεράνη για διαμαρτυρία.

Η ενίσχυση της Κύπρου και του ρόλου που απέκτησε στην περιοχή κινείται και σε πολλά άλλα επίπεδα. Βασικό, εάν μιλάμε για την αμυντική της θωράκιση, κάτι που συνδέεται άμεσα και με τα ενεργειακά, είναι το κομμάτι των σχέσεων με τις ΗΠΑ οι οποίες, με τη βοήθεια του Ισραήλ και του εβραϊκού λόμπι έχουν μπει σε μια νέα εποχή επίσης στρατηγικής συνεργασίας, όπως και οι ίδιες οι ΗΠΑ το προσδιορίζουν. Η Κύπρος έχει πλέον προνομαχία πρόσβαση ακόμα και σε δωρεάν οπτικά συστήματα και φροντίζει ούτως ώστε τίποτα να μην διασαλεύσει αυτή τη σχέση. Η προσέγγιση και ακόμη περισσότερο η πρόθεση για ένταξη στο ΝΑΤΟ, καθώς και η οριοθέτηση ΑΟΖ τόσο με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, όσο και πρόσφατα με τον Λίβανο, δείχνουν επίσης τον νέο διπλωματικό δρόμο που ακολουθεί η Λευκωσία.

Παράλληλα, η προοπτική της περαιτέρω ενίσχυσης της τριμερούς με την Ελλάδα και το Ισραήλ στο σχήμα 3+1 με τη συμμετοχή των ΗΠΑ από το 2019 «δένει» ακόμη περισσότερο αυτή τη συνεργασία και αυτό από μόνο του ενισχύει τη θέση της Κύπρου αναπόφευκτα. Το δεύτερο ο έλληνας πρωθυπουργός και ο πρόεδρος της Κύπρου θα βρεθούν στην Ιερουσαλήμ όπου θα πραγματοποιηθεί η τριμερής διάσκεψη με οικοδοσιότητα αυτή τη φορά τον Μπενιαμίν Νετανιάχου. Η τριμερής Ελλάδα - Κύπρου - Ισραήλ θα εστιάσει στην ενέργεια (το καλώδιο GSI και το πώς προχωρά το πρότζεκτ αλλά και του φυσικού αερίου) στην περιφερειακή ασφάλεια και τις γεωπολιτικές εξελίξεις στην ανατολική Μεσόγειο, με έμφαση στην προστασία κρίσιμων υποδομών όπως και την άμυνα.

Η αυτονόμηση της Κύπρου σε πολλά θέματα δεν οδήγησε σε σύγκρουση με την Αθήνα. Ωστόσο είναι πλέον φανερό ότι υπάρχει ακόμα ένα επίπεδο στις σχέσεις των δύο χωρών, μια πρακτική καλύτερα την οποία και δημοσίως έχουν εδώ και χρόνια εξηγήσει οι δύο ηγέτες και η οποία εμφανίζεται όλο και συχνότερα καθώς η κάθε χώρα επιδιώκει τα δικά της συμφέροντα. Οι πιο πάνω εξελίξεις επιπράζουν πολλά των θεμάτων, με βασικότερον τον παράγοντα Τουρκία όπου η Ελλάδα εφαρμόζει ένα δόγμα αποκλιμάκωσης. Η διάσταση με τη Λευκωσία φάνηκε όταν η Κύπρος ζήτησε από την Ελλάδα να προχωρήσει με τις βυθομετρήσεις για την ηλεκτρική διασύνδεση (GSI), η Αθήνα ωστόσο κρίνει ως μη σοφή την πρόκληση αυτή τη στιγμή της όποιας ριζής με την Αγκυρα. Αποκλίσεις υπάρχουν και στο Κυπριακό αλλά και στα των αμυντικών κινήσεων. Προτεραιότητα της Λευκωσίας ακόμα και εκεί όπου δεν ικανοποιεί η στάση της Αθήνας είναι να μην επιπρεαστούν οι σχέσεις των δύο χωρών.

επενδύσεις οι οποίες θα γίνουν στην Κύπρο από τα ΗΑΕ. Για να προχωρήσεις, μας είπε χαρακτηριστικά και με την άμυνα αλλά και με όλα τα άλλα, χρειάζεσαι χρήματα. Η Λευκωσία, στήριξε επίσημα κατά την επίσκεψη του σείχη Αλ Ναχγιάν τη θέση των ΗΑΕ αλλά και του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (GCC) ότι τα τρία διαφιλονικούμενα, στρατηγικής σημασίας νησιά στον Αραβικό Κόλπο, το Αμπού Μούσα, το Μεγάλο και το Μικρό Τουμπ, είναι έδαφος των ΗΑΕ και το Ιράν

Η ΛΕΥΚΩΣΙΑ, στήριξε επίσημα κατά την επίσκεψη του σείχη Αλ Ναχγιάν τη θέση των ΗΑΕ αλλά και του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου ότι τα τρία διαφιλονικούμενα, στρατηγικής σημασίας νησιά στον Αραβικό Κόλπο, το Αμπού Μούσα, το Μεγάλο και το Μικρό Τουμπ, είναι έδαφος των ΗΑΕ και το Ιράν το κατέχει

νησο της Κύπρου. Η εγκαζόμενη από πολλούς διεθνείς παρατηρητές απροθυμία των Ελληνοκυπρίων να μοιραστούν την εξουσία με τους τουρκοκυπρίους συμπολίτες των υπό όρους πολιτικής ισοτιμίας, όπως ορίζουν οι ιδρυτικές συμβάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι άλλο ένα σημαντικό ζήτημα που δεν άπτεται των εθνικών συμφερόντων της Ελλάδος, αλλά μόνον αυτών της ελληνοκυπριακής πολιτικής ελίτ. Αν η ασφάλεια της Κύπρου είναι και ελλαδικά συμφέροντα, τα οποία εκτείνονται πολύ πέραν της Κύπρου και των προβλημάτων της.

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιλκέντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του ENAMEN